

O važnosti i značaju mekteba

Septembar je i na početku smo školske i vjeroučne godine. Jedan broj roditelja i ove će, kao što su to činili i ranijih godina, dovesti svoje dijete u mekteb. Neki od njih će po prvi put, puni uzbuđenja, u pratnji očeva i majki sjesti u mektebske klupe, dok će oni već prilično izrasli doći u grupama svojih vršnjaka i vršnjakinja i zaneseni u veselim i bučnim razgovorima prekoračit će džamijske i mektebske pragove i ove vjeroučne 2013./14. godine. Ovo društvo djece i onih tek pristiglih u mladiće i djevojke ispunjavaju čarobnom ljepotom djece i mladosti prostore mesdžida i mektebskih učionica i čine ih još svijetlijima i veselijima. Susret i druženje sa njima kroz state vjerskog poučavanja za vjeroučitelje je istinska radost, zadovoljstvo i najveća čast jer su u mogućnosti da zajedno sa roditeljima rade na prenošenju temeljnih istina vjere, učenju Kur'anskih sura, praktičnom vršenju namaza i obreda, te moralnom i etičkom odgajanju u islamu prenoseći stoljetne zasade islama iz Bosne, Sandžaka, Crne Gore na mlađe, govoreći jasnim bosanskim izrazom poruke islama i tako vrše emanet prenosa tradicije islama sa generacije na generaciju.

Međutim, ima i onih koji odveć slobodno uzimaju sebi za pravo da ne šalju svoju djecu u mekteb. Jednim dijelom to su sekularisti koji posve malo, gotovo nikako ne drže do islama kako kod sebe tako i kod članova svojih porodica, pa gledano iz ovog njihovog stanja ne izenađuju, ali zabrinjavaju nas svojim postupkom jer: Ko to ima toliko drskosti da sakriva i uskraćuje svome djetetu istinu islama !?

Međutim, mi imamo i one koji su praktični vjernici i vjernice ali ih organizovan, sistematičan i stručan oblik poučavanja vjeri kroz mekteb ne interesuje držeći da im je u pouci i odgoju dovoljna vlastita porodica. Neki pak svoju djecu udaljavaju iz naših mesdžida i mekteba i šalju ih u mektebe sa arapskom ili turskom djecom. Međutim, mekteb u dijaspori kao i naš mesdžid imaju neobično veliku važnost koliko po pojedinca, toliko i po naš kolektivitet. Mekteb igra jednu umnoženu, višeslojnu ulogu. Nešto od toga obilja koje mekteb pruža pokušat ćemo kratko prikazati.

Najprije to je susret sa uzvišenom svrhom našeg postojanja. Allah džellešānuhu u Kur'ani Kerimu kaže: “Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju!” (Ez-Zarijat, 56. aje) Mekteb je prvi, organizovan, sistematičan i metodičan put za naučiti o Sveprisutnom Jednom Milostivom Allahu, kako Mu iskazati svoje poštovanje i divljenje, kao i upoznati tako potreban stid i strah pred Allahom, te način zahvale i molitve putem ibadeta.

U mektebu se uči da je islam vrhovna istina koja daje pouku o svrsi i cilju čovjekovog života. Nakon spoznaje islama sva druga znanja i istine nauke dobijaju putem islama jedan viši, uzvišen značaj kao što je to u primjeru biologije, medicine, astronomije, ali i filozofije također. Dakle, ovo duhovno znanje, znanje islama u biti je pravo znanje i majka i čuvar svih drugih znanja.

Danas, u savremenim društvima uporedo sa sticanjem znanja i njegovim prakticiranjem ne ide i moralno i etičko razvijanje i izgradnja ličnosti. Tako imamo disproporciju naučnog gorostasa i moralnog patuljka. Da bi se omogućio harmoničan razvoj jedinke, pa i društva u duhovnom, moralnom, intelektualnom, zdravstvenom i fizičkom pogledu, islamsko vjersko-moralno poučavanje je neophodno a ono se stiče u mektebima.

Na dalje, slanjem djeteta u mekteb roditelj izvršava emanet obaveze prenošenja islama kao što se to u Kur'anu na primjeru namaza jasno očituje kada Allah veli: "Naredi svojoj porodici da klanjaju namaz i ustraj u tome!" (Ta-Ha, 132. aje). I ne samo da je to emanet, nego je to i postizanje potrebnog obima znanja od kvalificirane osobe vjeroučitelja, kao i pravilnog shvatanja i prakticiranja učenja islama. Roditelji moraju znati da je proces prenosa islama složen proces i tek usklađenim radom i neprestanim djelovanjem porodice i mekteba na ovom istom zadatku moguć je uspjeh. Od vjeroučitelja ne očekujemo čudotvorca. On je prije svega čovjek sa svojim manama i vrlinama. Prvenstveno u njemu gledajmo njegovo nastojanje za postizanjem uspjeha u pouci, njegovu stručnost, kao i njegovu dobronamjernost.

Mekteb upućuje i na to da je naš život jedamput od Allaha Uzvišenog darovan jedna neprestana, neprekinuta nit koja teče od nastanka na Zemlji i prenosi se sa trajanjem u vječnosti na Ahiretu. Islam dakle nudi jednau optimističnu viziju o čovjeku kojemu je dodijeljena vječnost! Mezar, prema tome nije i posljednja stanica. Posljednje stanice zapravo i nema. Ova ideja ljudskog neprekinutog trajanja neobično je važna jer daje nadu, uliva optimizam, i nudi volju za istrajnošću na putu islama.

Vjerska pouka zajedno sa življenjem u islamskoj porodici ostavlja najdublji trag u čovjekovom životu. To su temeljna i najvažnija duhovna iskustva čovjeka. Nedavno mi je jedan ugledan, visoko obrazovan čovjek, danas u poznim osamdesetim godinama rekao: "Od svih životnih iskustava presudan i najvrijedniji utjecaj na moje formiranje u duhovnom i moralnom pogledu učinili su moji rahmetli roditelji i moj imam!"

Na pouci će dijete učiti da kroz služenje Allahu Uzvišenom on zadobija život pod plaštom Allahovog blagoslova i zaštite Njegove. Zato je mekteb temeljenje za sreću i uspjeh u ovosvjetskom i onosvjetskom životu. Onaj ko vjeruje ima najpouzdanijeg oslonca i pomagača u Allahu Svevišnjem. Zato On opominje na one koji su skrenuli sa Puta pa veli: "I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave, to su pravi grijешnici!" (El-Hašr, 19. aje)

Djeca i mladi koji se nađu zajedno u vjeroučnom prostoru grade postupno zajednicu ljudi koji dijele iste vrijednosti i istog su islamskog vjeronazora. Objava spaja mlade ljude u duhovnu zajednicu – džemaat i vezuje ih uz učitelja u vjeri. Neobično je važno da djeca izlaskom iz svojih domova u kojima gledaju, uče i prakticiraju islam nađu istu takvu djecu u mektebu. Da dožive i osjete da nisu izolovani, pogotovo da nisu rijetki čudaci nego da postoji družina odraslih i djece koji koračaju istim ovim Uzvišenim Putom.

Mi zajedno sa Jevrejima, Palestincima, Čečenima dijelimo tužnu sudbinu najraseljenijeg naroda. Raseljenost nismo željeli. To su nam učinili drugi. Asimilaciju mi ne želimo, a može nam se desiti. Mekteb naš bošnjački što okuplja sve nas iz bivše Jugoslavije koji govorimo bosanski izlaže nam istinu islama na našem bosanskom jeziku. Najveću dubinu vjere, bez obzira, što tehnike tuđih jezika odlično poznajemo, dosežemo upravo putem bosanskog jezičkog izraza. Jer u njemu, kroz nas zbore i preci nas samih i naše djece koji su islam svjedočili stoljećima prije nas samih. Oni su našli tu spasonosnu formu srednjeg puta kako bi se održavali i opstajali u kršćanskom okruženju kroz vijekove i u Bosni i Hercegovini, Srbiji i u Sandžaku, Kosovu, Crnoj Gori, Makedoniji, a danas evo i u srcu Evrope.

Naš mekteb u dijaspori duguje duboko poštovanje i zahvalnost prvoj generaciji doseljenika i prvoj generaciji imama koji su velikom brižnošću, punom ozbiljnošću i velikim žarom prenijeli islam ovdje u izrazu i formi onoj koja je odnjegovala još prije nas ovdje generacije muslimana i muslimanki na balkanskoj tromeđi susretanja, ali i sukobljavanja istočnog i

zapadnog kršćanstva i islama i sačuvali nas od odrođavanja, asimilacije i nestanka. Oni su zavrijedili da ih se poštuje i više od toga da ih se slijedi.

Mekteb je, rekli smo i začetnik džemata, on je mjesto u kojem se kuju rana poznanstva i prijateljstva koja kada se nastave prerastaju u islamsko bratstvo i sestrinstvo. Oni međusobno postaju bliskima poput vlastite porodice koja je uvećana i proširena sa onim članovima iz mektebskog i prostora mesdžida što bi se popularno reklo u našem narodu osjećaju se: "Svoji sa svojim". Naš mekteb, to je upravo prostor nečega što se tretira podjednako i kao i moje, i kao naše zajedničko. On čuva naš identitet, našu posebnost po kojoj smo to što jesmo i kakvim kanimo i trajati i istrajavati posve dovoljni sebi samima, a poštujući druge. Izdvajanje iz Zajednice u svim prilikama, a danas posebno pogubno je. Allahov Poslanik saws u tom smislu kaže: "Držite se zajednice jer vuk jede ovcu koja se odvojila od stada!" (Ebu Davud, En-Nesai i dr.)

Ishak ef. Alešević